

DOI 10.24144/2077-6594.2.2020.201465
УДК 378.147:615.8-051

Беспалова О., Лянной Ю., Бугаєнко Т., Авраменко Н., Литвиненко В.

Моделювання процесу формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка,
кафедра здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії, м. Суми, Україна

i-ozon777@bigmir.net, lyo_ifk@ukr.net, bugaenkotv@ukr.net, avram2104@gmail.com, lvitaline1982@gmail.com

Беспалова О., Лянной Ю.,

Бугаєнко Т., Авраменко Н., Литвиненко В.

Моделирование процесса формирования готовности будущих специалистов по физической терапии, эрготерапии к применению физкультурно-оздоровительных технологий

Сумской государственной педагогической университет имени А.С.Макаренко, кафедра здоровья, физической терапии, реабилитации и эрготерапии, г. Сумы, Украина

Bespalova O., Liannoi Yu.,

Bugaenko T., Avramenko N., Lytvynenko V.

Modeling the process of forming the future of the future specialists in physical therapy to the use of physical and wellness technologies

Sumy State Pedagogical University Makarenko, Department of Health, Physical Therapy, Rehabilitation and Ergotherapy, Sumy, Ukraine

Вступ

В сучасних соціально-економічних умовах розвитку держави посиленої уваги набуває проблема збереження та відновлення здоров'я населення, що потребує перегляду та удосконалення системи професійної підготовки фахівців галузі охорони здоров'я, до яких відносять фізичних терапевтів та ерготерапевтів. Враховуючи, що основним завданнями їх професійної діяльності є комплексне відновлення організму людини різних вікових та нозологічних груп після захворювань та ушкоджень, а головним засобом виступають фізкультурно-оздоровчі технології, важливим залишається питання опанування майбутніми фахівцями з фізичної терапії, ерготерапії цих технологій у процесі фахової підготовки.

Цим обумовлюється необхідність у моделюванні процесу формування готовності майбутнього фахівця з фізичної терапії, ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій як головного засобу їх майбутньої професійної діяльності.

Рівень професійної підготовленості фізичного терапевта, ерготерапевта у напрямку застосування фізичних вправ та їх комплексів при виконання професійних функцій залежить від якості освітнього процесу, який здійснюється поетапно, передбачає дотримання загальнодидактичних принципів та застосування науково обґрунтованих форм, методів та засобів організації навчання студентів, що у сукупності відображає певну схематичну модель освітнього процесу.

Питаннями моделювання процесу професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії (фізичної реабілітації) до різних видів фахової

діяльності та розвитку професійно важливих компетенцій відображена у роботах багатьох науковців. Так, роботи Маріонди І.І. присвячені розробці моделі професійної підготовки фізичних реабілітологів до роботи із спортсменами; у дослідженнях Базильчук О.В. представлена модель системи професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії до роботи з відновлення здоров'я спортсменів; теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здоров'язбережувальної діяльності розкриті у моделі Белікової Н. О.; у роботах Суценко О.М. подана модель розвитку професійної компетентності майбутніх магістрів з фізичної терапії, ерготерапії у процесі виробничої практики; модель формування самоосвітньої компетентності майбутніх фізичних терапевтів, ерготерапевтів висвітлена у роботах Середи Л.В. ін.

Мета роботи полягає у моделюванні процесу формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у майбутній професійній діяльності.

Об'єкт та методи дослідження

Об'єктом дослідження є професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії у напрямку застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних навчально-методичної, психолого-педагогічної та спеціально-профільованої наукової літератури для вивчення стану розробленості проблеми;

структурний аналіз для визначення структури готовності та її ключових компонентів; метод моделювання для розробки моделі формування готовності майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності.

Результати дослідження та їх обговорення

Готовність майбутніх фахівців до професійної діяльності – це активно-діяльнісний стан, який складається із теоретичних знань, практичних умінь і навичок [2, с. 108], відповідного рівня інтелектуального та фізичного розвитку [13, с. 9] та є вихідною складовою професійної самореалізації.

У нашому дослідженні професійну діяльність фізичного терапевта будемо розглядати як систему цілеспрямованого застосування професійних умінь та практичних навичок, що ґрунтуються на професійно-орієнтованих знаннях, які гарантують усвідомлене їх використання у досягненні поставленої мети та при вирішенні професійних завдань.

У змісті професійної діяльності виокремлюють відповідні завдання, які фахівцеві доводиться вирішувати в ході цієї діяльності, а також професійні функції, які у сукупності визначають особливості галузі, сутність та зміст цієї діяльності. При цьому, за твердженням О. С. Пономарева [13], завдання відображають стратегічні цілі діяльності, тоді як функції визначають її поточне виконання. Виходячи з цієї структури й обираються зміст освіти і характер професійної підготовки фахівця [13].

Для раціональної організації освітнього процесу та спрямування його у необхідному напрямку з метою підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців та максимального задоволення їх освітніх потреб застосовується метод наукового дослідження – моделювання. Він набув широкого розповсюдження в різних наукових галузях, а актуальність моделювання в педагогічних дослідженнях пов'язана з його гносеологічними функціями [12, с. 125]. Моделювання належить до теоретичних методів дослідження, що мають за мету створення структурних механізмів педагогічного процесу, вивчення логічних залежностей педагогічних явищ тощо [4, с. 25].

Розглянувши різні підходи дослідників до трактування та змісту поняття «моделювання», хотілося б зупинитися на думках окремих із них.

Так, О. С. Пономарев [13] сутність моделювання вбачає у побудові моделі як спрощеного аналогу об'єкта дослідження, подібного оригіналу відносно його властивостей, зв'язків і характеристик, істотних з позицій даного дослідження. Неістотні ж знов-таки з позицій даного дослідження зв'язки і властивості можуть при цьому ігноруватися, а то і взагалі бути відсутні. Це здійснюється з метою виключення чинників, які вносять зайве ускладнення при дослідженні певних властивостей об'єкта [13, с. 6].

О. В. Столяренко [15] розглядає моделювання – як метод пізнавальної й управлінської діяльності, який

дозволяє адекватно і цілісно відобразити в модельних уявленнях сутність, найважливіші якості і компоненти системи (у нашому випадку – підготовки бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії до фізкультурно-оздоровчої діяльності), одержати інформацію про її минулий, теперішній і майбутній стан, можливості та умови побудови, функціонування і розвитку [15].

За С.С. Вітвіцькою [4, с. 17] моделювання (англ. scientific modelling, simulation, нім. modellieren, modellierung, simulation) – це метод дослідження явищ і процесів, що ґрунтується на зміні конкретного об'єкта досліджень (оригіналу) іншим, подібним до нього (моделлю).

На думку О.В. Столяренко, саме моделювання, застосування якого дозволяє прогнозувати розвиток педагогічного процесу, орієнтує педагогів на досягнення кінцевих результатів навчання, забезпечує засвоєння і ефективне використання нових технологій, розвиває системне бачення розв'язання проблем, служить дійовим фактором поліпшення якості навчально-виховного процесу [15].

Модельний підхід передбачає створення моделі як спрощеної копії реального об'єкта чи явища [4, с. 25].

Поняття «модель» (лат. modulus – міра, зразок) в багатьох галузях науки розуміється як штучно створений об'єкт у вигляді схеми, фізичних конструкцій, знакових форм або формул, подібний до досліджуваної системи (об'єкта або явища), відображає та відтворює в більш простому, примітивному вигляді структуру, властивості, взаємозв'язки і відносини між елементами цієї системи [9, с. 66].

Окрім того, модель відображає не лише взаємозв'язки її елементів, але й допомагає прогнозувати їх розвиток. З огляду на те, що педагогічні процеси постійно оновлюються та коригуються відповідно потреб користувачів та соціуму, модель дозволяє бачити перспективи та врахувати ризики. Її динаміка полягає у здатності відображати зміни, які характеризують соціокультурну динаміку [4, с. 21].

Поряд з цим модель повинна адекватно відображати ті якості та характеристики досліджуваного об'єкта чи явища, які цікавлять дослідника. Тільки у такому разі можна сподіватися на те, що отримані результати моделювання будуть достовірними [13, с. 7].

Отже, моделювати означає створювати зразки нових освітніх систем і процесів, на основі яких можна пізнавати складні соціально-педагогічні явища. За допомогою моделювання створюються педагогічні технології, що забезпечують формування та розвиток учасників освітнього процесу [5, с. 490-491].

Дослідниками О. Дубасенюк та А. Іванченко [8, с. 40] було визначено структуру процесу моделювання, яка передбачала дотримання наступного алгоритму дій: а) постановка завдання; б) створення або вибір моделі; в) дослідження моделі; г) перенесення знань з моделі на оригінал.

При цьому модель освітньої системи повинна відповідати певним вимогам, а саме:

- забезпечувати максимальну відповідність між професійно-теоретичною та практичною діяльністю;
- періодично відтворюватися, завдяки чому може бути досягнуто безперервне врахування зовнішніх змін, що відбуваються в суспільстві;
- забезпечувати накопичення та засвоєння традиційних професійних знань, умінь, притаманних певній професійній спільноті;
- визначати перспективи і тенденції у підготовці фахівця, тобто мати випереджувальний характер [14, с. 22-32].

У галузі фізичної культури та спорту існує ряд педагогічних досліджень, присвячених розробці моделей професійної підготовки майбутнього фахівця до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій [10, с. 41-45; 3, с. 11-19].

Метод моделювання посідає провідну роль і у підготовці фахівців з фізичної терапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності.

Розкриваючи зміст і характер їх професійної діяльності через сукупність професійних завдань і функцій та практичних умінь, важливих для їх успішного виконання, модель дозволяє нам в повній мірі визначити мету і завдання навчально-виховного процесу у напрямку формування готовності майбутнього фахівця, визначити складові цього процесу, забезпечуючи тим самим його готовність до успішної професійної діяльності.

Представлена модель відображає на основі соціального замовлення сучасного суспільства відповідну мету організаційно-педагогічної діяльності, методологічну основу, змістовий та процесуальний блок, діагностику і опис результату її реалізації.

На основі теоретичного аналізу науково-методичної літератури, особистого досвіду й результатів експериментальних досліджень, можемо припустити, що результатом реалізації усіх зазначених компонентів моделі формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності є готовність особистості фахівців з фізичної терапії.

Наочне представлення моделі формування готовності майбутніх бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності представлена на рисунку.

Згідно вимог Міністерства охорони здоров'я та у відповідності до соціального замовленням, які потребують висококваліфікованих фахівців з фізичної терапії та ерготерапії, здатних здійснювати фізкультурно-оздоровчу професійну діяльність, була сформульована мета фахової підготовки бакалавра з фізичної терапії та ерготерапії:

1) забезпечення ґрунтовного оволодіння фундаментальними знаннями з професійно-орієнтованих дисциплін галузі охорони здоров'я та вміннями їх практичного застосування у професійній діяльності;

2) забезпечення оволодіння системою знань з теорії та методики застосування фізкультурно-оздоровчих

технологій у реабілітаційному процесі та умінь їх практичного використання у професійній діяльності;

3) формування індивідуально-особистісних якостей, професійно значущих цінностей та стійкої мотивації здійснювати фізкультурно-оздоровчу професійну діяльність.

Методологічним підґрунтям авторської моделі до процесу формування готовності майбутніх бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності є системний, особистісний, діяльнісний, аксіологічний, деонтологічний та компетентнісний підходи.

У основу моделювання процесу формування готовності була покладена система загально-дидактичних (науковості, системності і послідовності, доступності, зв'язку навчання з життям, свідомості і активності, наочності, міцності засвоєння знань, умінь і навичок, індивідуального підходу) та специфічних принципів (принцип інтеграції професійно-орієнтованих знань; принцип практичної спрямованості підготовки до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій; принцип формування здоров'язбережувального середовища).

У результаті структурного аналізу були вивчені позиції науковців щодо структури формування готовності майбутніх спеціалістів до різних видів фахової діяльності. У нашому дослідженні процес формування готовності майбутніх бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій представлена чотирикомпонентною структурою, яка включає мотиваційно-ціннісний (наявність системи цінностей, інтересів, потреб і мотивів засвоєння змісту теоретико-методичних основ застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності); суб'єктний (сформованість важливих особистісних якостей, які є основою для розвитку професійних умінь і навичок, спрямованих на практичне упровадження фізкультурно-оздоровчих технологій); когнітивно-змістовий (сформованість теоретико-методичних знань щодо реалізації фізкультурно-оздоровчої роботи); діяльнісний (сформованість професійно важливих умінь і навичок, спрямованих на практичну реалізацію фізкультурно-оздоровчої діяльності) [1].

Результативність освітнього процесу обумовлюється прямими і зворотними взаємозв'язками усіх структурних компонентів педагогічної системи (суб'єкту, об'єкту педагогічного впливу, їх діяльність та активність, цілі навчання і виховання, засобами педагогічної комунікації, результату навчання, що виявляється у готовності до професійної діяльності) та педагогічними умовами, оскільки вони спрямовані на досягнення поставленої освітньої мети та «сприяють побудові навчально-творчого процесу з урахуванням потреб, інтересів, можливостей особистості, допомагає розкрити їх потенціал особистості в професійному та суспільному планах [7, с. 135].

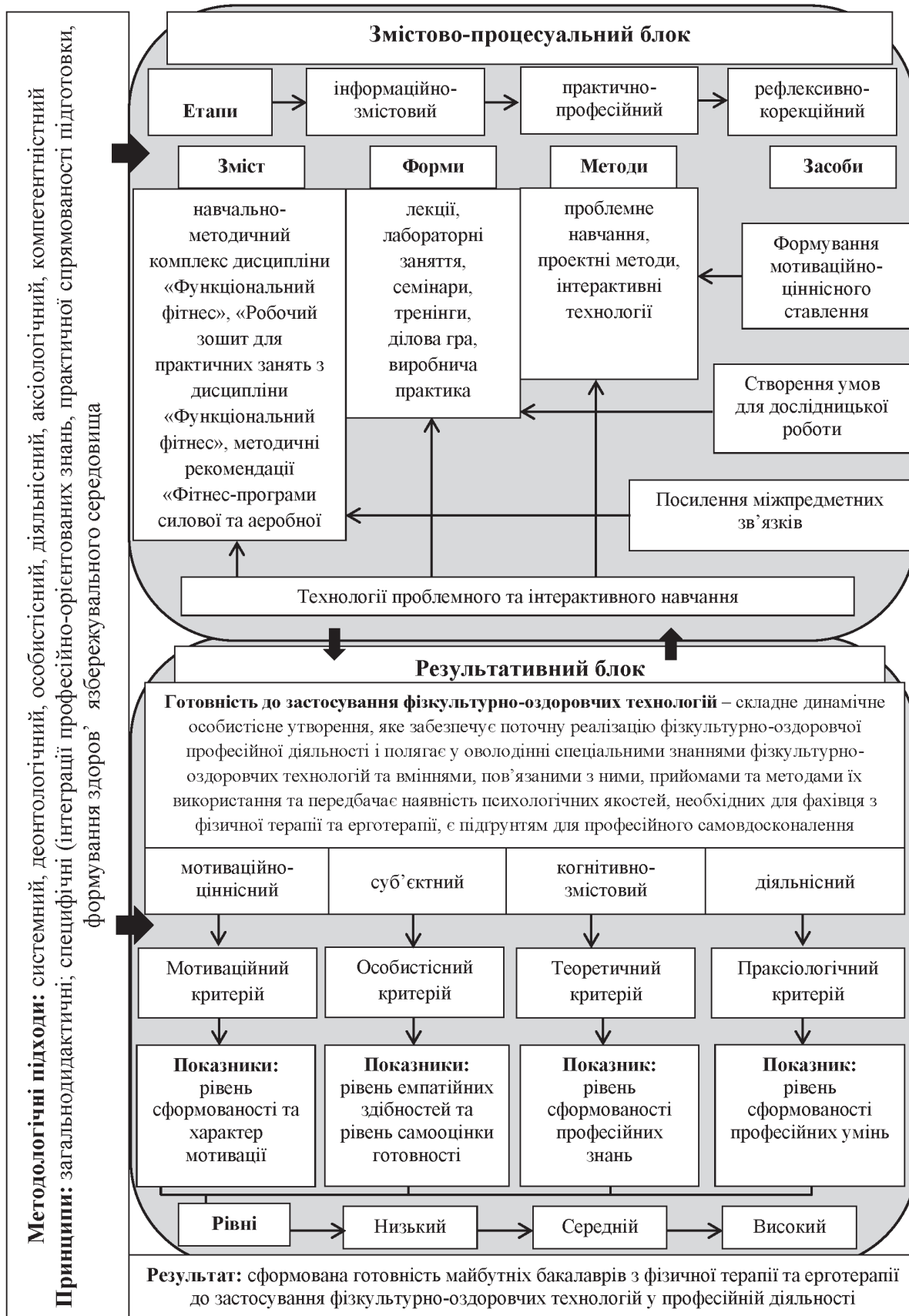

Рис. Модель формування готовності майбутніх бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності

Враховуючи існуючі у психолого-педагогічній науці рівні педагогічних умов (внутрішній, представлений індивідуально-особистісними характеристиками суб'єкта навчальної діяльності та зовнішній, який становлять обставини реалізації освітнього процесу) педагогічні умови – це комплекс спеціально спроектованих чинників впливу на зовнішні та внутрішні обставини освітнього процесу й особистісні параметри його учасників, що детермінують результат навчання і розвитку особистості [11, с. 56].

Таким чином, у нашій роботі педагогічні умови розглядаємо як практично орієнтовані положення, сукупність практично орієнтованих положень та обставин, які визначають напрям розвитку освітнього процесу з урахуванням його зовнішніх та внутрішніх аспектів та індивідуальних особливостей суб'єкта навчання.

Цілеспрямоване управління процесом формування готовності студента до фізкультурно-оздоровчої діяльності забезпечують шляхом модифікації, удосконалення організації навчання, забезпечення емоційної підтримки, реалізації особистісного, діяльнісного, компетентнісного підходів [6]; роботи з розвитку мотивації студентів; доповнення змісту фахових дисциплін питаннями, що розкривають специфіку спортивно-оздоровчої роботи; створення позитивного психологічного клімату в процесі навчання засобами інтерактивної взаємодії [6].

Проаналізувавши дослідження науковців дозволив нам визначити комплекс педагогічних умов, які передбачають вплив на особистісні (внутрішні) та організаційно-педагогічні (зовнішні) аспекти процесу професійної підготовки майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій.

Процес формування готовності означених фахівців відбувається упродовж трьох етапів: інформаційно-змістового, практично-професійного та рефлексивно-корекційного, де перехід на наступний етап характеризується більш глибокому осмисленню наявних професійно-орієнтованих знань та більш якісним рівнем розв'язання професійно-прикладних завдань у напрямку практичного застосування фізкультурно-оздоровчих технологій з профілактичною, оздоровчою, реабілітаційною, корекційною метою.

Відповідно процес формування готовності майбутніх фізичних терапевтів та ерготерапевтів до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності передбачає вдосконалення змісту, методів і засобів навчання та форм організації навчальної діяльності студентів.

Модель формування готовності майбутніх фізичних терапевтів та ерготерапевтів до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності передбачає психолого-педагогічну діагностику результатів професійної підготовки, яка включає відповідні критерії та показники готовності. Так, показниками мотиваційного критерію виступає «Рівень сформованості та характер мотивації», особистісного –

«Емпатійні здібності» та «Самооцінка готовності», теоретичного – «Обсяг професійно-орієнтованих знань», практичного – «Професійні уміння».

Розглянувши різні підходи до визначення результативності професійної підготовки нами було виділено низький, середній, високий рівні готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії.

Результатом упровадження авторської моделі є готовність майбутнього фахівця з фізичної терапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності, яку ми розуміємо як складне динамічне особистісне утворення, яке забезпечує поточну реалізацію фізкультурно-оздоровчої професійної діяльності і полягає у оволодінні спеціальними знаннями фізкультурно-оздоровчих технологій та вміннями, пов'язаними з ними, прийомами та методами їх використання та передбачає наявність психологічних якостей, необхідних для фахівця з фізичної терапії, є підґрунтям для професійного самовдосконалення.

Перспективи подальших досліджень полягають у перевірці результативності розробленої нами моделі формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності шляхом її впровадження у освітній процес вищого навчального закладу.

Висновки

Аналіз спеціальної науково-методичної літератури щодо проблем підготовки майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії вказує на те, що питання змісту поняття "готовність майбутнього бакалавра з фізичної терапії, ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій" та відповідно і моделі формування даної готовності в ході освітнього процесу залишаються поза увагою науковців. В ході дослідження було обґрунтовано зміст ключового поняття, розроблена та теоретично обґрунтована авторська модель формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності, яка уявляє собою цілісну систему взаємопов'язаних структурних та функціональних компонентів, взаємодія яких спрямована на підвищення якості професійної підготовки у напрямку практичного застосування фізкультурно-оздоровчих технологій при вирішенні складних професійних завдань у різних видах фахової діяльності. Модель включає змістовий, процесуальний та результативний структурні компоненти; ґрунтується на системному, особистісному, діяльнісному, деонтологічному, аксіологічному та компетентнісному методологічних підходах та сукупності загально-дидактичних та специфічних принципів, та спрямована на удосконалення змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії.

Література

1. Беспалова ОО. Сутність та структурні компоненти готовності майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2019; 5(89): 269-280.
2. Бурка ОМ. Показники готовності майбутніх фізичних терапевтів до використання фізкультурно-оздоровчих технологій. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2017; 54 (107): 101-110.
3. Верховська МВ. Форми фізкультурно-оздоровчих технологій у процесі фізичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Вісник Запорізького національного університету. 2014; 1: 11-19.
4. Вітвицька СС. Моделювання професійної підготовки фахівців в умовах євроінтеграційних процесів. Монографія. Житомир: Видавництво О.О. Євенок; 2019. 304 с.
5. Гончаренко СУ. Методи дослідження в педагогіці. Енциклопедія освіти. Київ : Юрінком Інтер; 2008. 520 с.
6. Гончаренко СВ. Професійна компетентність фахівця вищої школи: історія понять ХХІ ст. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. 2018; 155: 33-37.
7. Гора НВ. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх товарознавців. Молодий вчений. 2018; 6(58): 134-137.
8. Дубасенюк ОА., Іванченко АВ. Практикум з педагогіки: Навчальний посібник. Житомир: ЖДПУ; 2002. 482 с.
9. Краевский ВВ. Методология педагогического исследования : пособие для педагога-исследователя. Самара : Издательство СамГПИ; 1994. 165 с.
10. Круцевич ТЮ., Безверхня ГВ. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення. Київ : Олімпійська література; 2010. 248 с.
11. Литвин А., Мацейко О. Методологічні засади поняття «педагогічні умови». Педагогіка і психологія професійної освіти. 2013; 4: 43-63.
12. Михеев ВИ. Моделирование и методы теории измерений в педагогике. Москва : КомКнига; 2006. 196 с.
13. Пономарьов ОС., Серета НВ., Чеботарев МК. Моделювання діяльності фахівця : навчально-методичний посібник. Харків : НТУ «ХП»; 2015. 58 с.
14. Стефаненко П. Дидактичні особливості дистанційного навчання у вищій школі. Педагогіка і психологія професійної освіти. 2004; 1: 22-32.
15. Столяренко ОВ., Столяренко ОВ. Моделювання педагогічної діяльності у підготовці фахівця: навчально-методичний посібник. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД»; 2015. 196 с.

References

1. Bepalova OO. Sutnist ta strukturni komponenty hotovnosti maibutnix bakalavriv z fizychnoi terapii, erhoterapii do zastosuvannia fizkulturno-ozdorovchykh tekhnolohii [The essence and structural components of the readiness of future bachelors in physical therapy, ergotherapy to the application of fitness and health technologies]. Pedagogichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii : Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies. 2019; 5 (89): 269-280. [in Ukrainian].
2. Burka OM. Pokaznyky hotovnosti maibutnix fizychnykh terapevtiv do vykorystannia fizkulturno-ozdorovchykh tekhnolohii [Indicators of the readiness of future physical therapists to use physical fitness technologies]. Pedagogika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitni shkolakh : Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary school. 2017; 54 (107):101-110. [in Ukrainian].
3. Verkhovska MV. Formy fizkulturno-ozdorovchykh tekhnolohii u protsesi fizychnoho vykhovannia uchniv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv [Forms of physical education and health technologies in the process of physical education of pupils of secondary schools]. Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu : Bulletin of Zaporizhzhya National University. 2014; 1: 11-19. [in Ukrainian].
4. Vitvytska SS. Modeliuvannia profesiinoi pidhotovky fakhivtsiv v umovakh yevrointehratsiinykh protsesiv. Monohrafiia [Modeling of professional training of specialists in the context of European integration processes. Monograph]. Zhytomyr: Vyd. O.O. Yevenok; 2019. 304 s. [in Ukrainian].
5. Honcharenko SU. Metody doslidzhennia v pedahohitsi. Entsyklopediia osvity [Methods of research in pedagogy. Encyclopedia of Education]. Kyiv: Yurincom Inter; 2008. 520 s. [in Ukrainian].
6. Honcharenko SV. Profesiina kompetentnist fakhivtsia vyshchoi shkoly: istoriia poniat XXI stolittia [Professional competence of a specialist in higher education: history of the XXI century]. Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu : Bulletin of the Chernihiv National Pedagogical University. 2018; 155: 33-37. [in Ukrainian].
7. Hora NV. Pedagogichni umovy formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnix tovaroznavtsiv [Pedagogical conditions of formation of professional competence of future commodity experts]. Molodyi vchenyi : Young scientist. 2018; 6 (58): 134-137. [in Ukrainian].
8. Dubaseniuk OA., Ivanchenko AV. Praktykum z pedahohiky: Navchalnyi posibnyk [Pedagogy Workshop: A Textbook]. Zhytomyr: ZhDPU; 2002. 482 s. [in Ukrainian].

9. Kraevskiy VV. Metodolohiya pedahohycheskoho yssledovanyia : posobyе dlia pedahoha-yssledovatel'ia [The methodology of pedagogical research: a manual for a teacher-researcher]. Samara : Yzdatel'stvo SamHPY; 1994. 165 s.
10. Krutsevych TIu., Bezverkhnia HV. Rekreatsiia u fizychnii kulturi riznykh hrup naselennia [Recreation in physical culture of different population groups]. Kyiv; 2010. 165 s. [in Ukrainian].
11. Lytvyn A., Matseiko O. Metodolohichni zasady poniattia «pedahohichni umovy» [Methodological principles of the concept of «pedagogical conditions»]. Pedahohika i psykholohiia profesiinoi osvity : Pedagogy and psychology of vocational education. 2013; 4: 43-63. [in Ukrainian].
12. Mykheev VY. Modelyrovanye y metody teoryy yzmerenyi v pedahohyke [Modeling and methods of measurement theory in pedagogy]. Moskva : KomKnyha; 2006. 196 s. [in Russian].
13. Ponomarov OS., Sereida NV., Chebotarev MK. Modeliuvannia diialnosti fakhivtsia : navch.-metod. Posibnyk [Modeling of the activity of a specialist: teaching-method. Manual]. Kharkiv : NTU «KhPI»; 2015. 58 s. [in Ukrainian].
14. Stefanenko P. Dydaktychni osoblyvosti dystantsiinoho navchannia u vyshchii shkoli [Didactic features of distance learning in high school]. Pedahohika i psykholohiia profesiinoi osvity : Pedagogy and psychology of vocational education. 2004; 1: 22-32. [in Ukrainian].
15. Stoliarenko OV., Stoliarenko OV. Modeliuvannia pedahohichnoi diialnosti u pidhotovtsi fakhivtsia: navchalno-metodychnyi posibnyk [Modeling of pedagogical activity in specialist training: a teaching manual]. Vinnytsia: TOV «Nilan-LTD»; 2015. 196 s. [in Ukrainian].

Дата надходження рукопису до редакції: 27.02.2020 р.

Мета дослідження полягає у моделюванні процесу формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у майбутній професійній діяльності.

Матеріали та методи. Дослідження було проведено на базі Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. З метою розробки моделі формування готовності майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у майбутній професійній діяльності застосовувалися наступні методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних навчально-методичної, психолого-педагогічної та спеціально-профільованої наукової літератури для вивчення стану розробленості проблеми; структурний аналіз для визначення структури готовності та її ключових компонентів; метод моделювання для розробки моделі формування готовності майбутніх бакалаврів з фізичної терапії, ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності.

Результати та обговорення. Підготовка фахівців з фізичної терапії, ерготерапії до здійснення результативної професійної діяльності у напрямку підвищення рівня здоров'я населення, усунення недоліків у фізичному розвитку та функціональному стані, профілактиці рухових дисфункцій у осіб різних вікових та нозологічних груп засобами фізкультурно-оздоровчих технологій на сьогодні залишається актуальною. У результаті термінологічного аналізу було узагальнено підходи щодо трактування ключових понять нашого дослідження: «моделювання» та «модель». У відповідності до особливостей професійної діяльності фахівців з фізичної терапії, ерготерапії, їх професійних функцій, завдань та обов'язків у напрямку застосування фізкультурно-оздоровчих технологій була розроблена модель формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у майбутній професійній діяльності. Авторська модель формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії до застосування фізкультурно-оздоровчих технологій у професійній діяльності уявляє собою цілісну систему взаємопов'язаних структурних та функціональних компонентів, взаємодія яких спрямована на підвищення якості професійної підготовки у напрямку практичного застосування фізкультурно-оздоровчих технологій при вирішенні складних професійних завдань у різних видах фахової діяльності. Модель включає змістовий, процесуальний та результативний структурні компоненти; ґрунтується на системному, особистісному, діяльнісному, деонтологічному, аксіологічному та компетентнісному методологічних підходах та сукупності загально-дидактичних та специфічних принципів, і спрямована на удосконалення змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії.

Ключові слова: готовність, модель, моделювання, фізкультурно-оздоровчі технології, майбутні фахівці, фізична терапія, ерготерапія.

Цель исследования заключается в моделировании процесса формирования готовности будущих специалистов по физической терапии и эрготерапии к применению физкультурно-оздоровительных технологий в будущей профессиональной деятельности.

Материалы и методы. Исследование было проведено на базе Сумского государственного педагогического университета имени А.С. Макаренка. С целью разработки модели формирования готовности будущих бакалавров физической терапии, эрготерапии к применению физкультурно-оздоровительных технологий в будущей профессиональной деятельности применялись следующие методы исследования: теоретический анализ и обобщение данных научно-методической, психолого-педагогической и специально-профилированной научной литературы для изучения состояния разработанности проблемы; структурный анализ для определения структуры готовности и ее

ключевых компонентов; метод моделирования для разработки модели формирования готовности будущих бакалавров физической терапии, эрготерапии к применению физкультурно-оздоровительных технологий в профессиональной деятельности.

Результаты и обсуждение. Подготовка специалистов по физической терапии, эрготерапии к осуществлению результативной профессиональной деятельности в направлении повышения уровня здоровья населения, устранения недостатков в физическом развитии и функциональном состоянии, профилактике двигательных дисфункций у лиц разных возрастных и нозологических групп средствами физкультурно-оздоровительных технологий на сегодняшний день остается актуальной. В результате терминологического анализа были обобщены подходы к трактовке ключевых понятий нашего исследования: «моделирование» и «модель». В соответствии с особенностями профессиональной деятельности специалистов по физической терапии, эрготерапии, их профессиональных функций, задач и обязанностей в направлении применения физкультурно-оздоровительных технологий была разработана модель формирования готовности будущих специалистов по физической терапии, эрготерапии к применению физкультурно-оздоровительных технологий в будущей профессиональной деятельности. Авторская модель формирования готовности будущих специалистов по физической терапии, эрготерапии к применению физкультурно-оздоровительных технологий в профессиональной деятельности представляет собой целостную систему взаимосвязанных структурных и функциональных компонентов, взаимодействие которых направлена на повышение качества профессиональной подготовки по направлению практического применения физкультурно-оздоровительных технологий при решении сложных профессиональных задач в различных видах профессиональной деятельности. Модель включает содержательный, процессуальный и результативный структурные компоненты; основывается на системном, личностном, деятельностном, деонтологическом, аксиологическом и компетентностном методологических подходах и совокупности дидактических и специфических принципов, направлена на совершенствование содержания профессиональной подготовки будущих специалистов по физической терапии.

Ключевые слова: готовность, модель, моделирование, физкультурно-оздоровительные технологии, будущие специалисты, физическая терапия, эрготерапия.

The purpose of the research is to simulate the process of forming the future readiness of specialists in physical therapy and ergotherapy for the application of fitness and health technologies in future professional activity.

Materials and methods. The research was conducted on the basis of Sumy State Makarenko Pedagogical University. In order to develop a model for the formation of future bachelor's degrees in physical therapy, ergotherapy for the use of fitness and health technologies in future professional activity, the following research methods were applied: theoretical analysis and generalization of data of educational-methodological, psychological-pedagogical, and special-educational status problems; structural analysis to determine the readiness structure and its key components; modeling method to develop a model for the formation of future bachelors in physical therapy, ergotherapy for the application of fitness and health technologies in professional activity.

Results and discussion. Preparation of specialists in physical therapy, ergotherapy for effective professional activity in the direction of improving the level of health of the population, elimination of deficiencies in physical development and functional state, prevention of movement dysfunction in persons of different age and nosological groups by means of physical and health-improving technologies. As a result of terminological analysis, approaches to interpreting the key concepts of our study were summarized: "modeling" and "model". In accordance with the peculiarities of the professional activity of specialists in physical therapy, ergotherapy, their professional functions, tasks and responsibilities in the direction of the use of physical and wellness technologies, a model of forming the readiness of future specialists in physical therapy, ergotherapy for the use of fitness and wellness technologies was developed activities. The author's model of formation of the readiness of future specialists in physical therapy, ergotherapy for the application of physical and recreational technologies in professional activity is a holistic system of interrelated structural and functional components, the interaction of which is aimed at improving the quality of professional training in the field of practical application of physical and technological development. complex professional tasks in different types of professional activity. The model includes substantive, procedural and resultant structural components; It is based on systemic, personal, activity, deontological, axiological and competent methodological approaches and a set of general didactic and specific principles, and is aimed at improving the content of professional training of future specialists in physical therapy.

Key words: readiness, model, modeling, physical and fitness technologies, future specialists, physical therapy, ergotherapy.

Конфлікт інтересів: відсутній.

Conflicts of interest: authors have no conflicts of interest to declare.

Відомості про авторів

Беспалова Оксана Олександрівна – кандидат педагогічних наук, ст. викладач кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка; вул. Роменська, 87, м. Суми, Україна, 40002.

+380 (99) 363-27-97, ORCID 0000-0002-0081-6021, i-ozon777@bigmir.net.

Лянной Юрій Олегович – доктор педагогічних наук, професор кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка; вул. Роменська, 87, м. Суми, Україна, 40002.

+380 (95) 168-18-50, ORCID 0000-0003-2332-8794, lyo_ifk@ukr.net.

Бугаєнко Тетяна Вікторівна – кандидат педагогічних наук, ст. викладач кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка; вул. Роменська, 87, м. Суми, Україна, 40002.

+380 (66) 955-91-29, ORCID 0000-0003-3745-0593, bugaenkotv@ukr.net.

Авраменко Надія Борисівна – викладач кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка; вул. Роменська, 87, м. Суми, Україна, 40002.

+380 (95) 670-24-67, ORCID 0000-0002-1894-7345, avram2104@gmail.com.

Литвиненко Віталіна Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, ст. викладач кафедри здоров'я, фізичної терапії, реабілітації та ерготерапії Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка; вул. Роменська, 87, м. Суми, Україна, 40002.

+380 (99) 212-81-44, ORCID 0000-0002-9790-289X, lvitaline1982@gmail.com.